

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/642)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji, esas olarak da Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

28/8/2008

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1622/3715

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 12/8/2008 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

Ülkemiz Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından, Orta Asya ve Kafkaslarda bağımsızlığına kavuşan ve ortak dil, kültür, tarih bağlarıyla bağlı olduğumuz Cumhuriyetleri diplomatik olarak tanıyan ilk ülke olmuştur. Orta Asya coğrafyasında bulunan ülkelerin gerek ekonomik ve sosyal kalkınmalarına yönelik çabalar, gerek ülkemiz ile bu ülkeler arasındaki ikili ekonomik ve ticari ilişkilerin artırılması yönündeki çalışmalar bu ülkelerin bağımsızlıklarını kazanmalarının hemen ardından başlatılmış olup, bu amaca matuf çalışmalara devam edilmektedir.

Zengin doğal kaynaklara sahip ve Türk işadamlarının önemli yatırımlar gerçekleştirdiği bir ülke olan Türkmenistan ülkemizin Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine yönelik ticari ve ekonomik politikaları açısından önemli bir yere sahiptir. Bu çerçevede, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliğine Dair Anlaşma” Türkiye ve Türkmenistan arasında karşılıklı yarar esasına dayanan ekonomik ve ticari ilişkilerin güçlendirilmesi ve derinleştirilmesi amacıyla, 24 Mart 2008 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşmanın diğer Türk Cumhuriyetleri ile yapılması öngörülen anlaşmalara örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

21 Nisan 2009

Esas No.: 1/642

Karar No.: 140

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 28/8/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 6/10/2008 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 15/4/2009 tarihli 25 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile;

- Tarafların uluslararası ticarete kabul gören ilkeler ve normlar ile milli mevzuatları çerçevesinde, karşılıklı ticaret hacminin artırılması için uygun şartların oluşturulmasına yardımcı olmaları,
- Tarafların ikili ticari ve ekonomik ilişkileri geliştirmek amacıyla, bilgi değişimini kolaylaştıracak tedbirleri almaları ve işadamlarının uluslararası sergi ve fuarlara katılımlarını desteklemeleri,
- Tarafların bankalar arasındaki işbirliğinin uluslararası bankacılık standartlarına uygun olarak geliştirilmesini teşvik etmeleri,

- Anlaşma kapsamında çıkabilecek uyuşmazlıkların çözüm usulü,

- Anlaşmanın yürürlüğe girişi tarihi ve geçerlilik süresi

konularında düzenlemeler öngörülmüştür.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinden yapılan görüşmelerde;

- Ülkemiz ile Türkmenistan arasında derin ve ortak, tarihi ve kültürel bağların bulunduğu,
  - Anlaşma ile Ülkemiz işadamlarının önemli yatırımlar gerçekleştirdiği Türkmenistan ile ekonomik ve ticari ilişkilerimizin güçlendirilmesinin amaçlandığı,
- ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesinde yürürlük ve yürütme maddesi birlikte düzenlenmiş, ancak, günümüze kadar yapılan Meclis uygulamalarında yürürlük ve yürütme maddelerinin tek bir maddede düzenlenmesine rastlanmadığı için verilen önergelerin kabulüyle yürürlük maddesi 2 nci ve yürütme maddesi de 3 üncü madde olarak Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının tümü yapılan değişikliklerle oya sunulmuş ve Komisyonumuzca oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Tekirdağ Milletvekili Necip Taylan ve Manisa Milletvekili Mehmet Çerçi'nin Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Suat Kınıklıoğlu</i>
Eskişehir	Karabük	Çankırı
Üye	Üye	Üye
<i>Zeynep Dağı</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Ankara	Bursa	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>İlhan Kesici</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Hüseyin Tuğcu</i>
İstanbul	İzmir	Kütahya
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Malatya	Manisa	Mardin

(Bu Raporun Özel Sözcüsü)

Üye	Üye
<i>Abdullah Veli Seyda</i>	<i>Necip Taylan</i>
Şırmak	Tekirdağ

(Bu Raporun Özel Sözcüsü)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİNE DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1 - (1) 24 Mart 2008 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliğine Dair Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2 - (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİNE DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1 - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 - (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 - (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Adalet Bakanı V.

H. Çelik

Dışişleri Bakanı V.

B. Atalay

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı V.

M. M. Eker

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

F. Çelik

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı

M. S. Yazıcıoğlu

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ
ARASINDA
TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİNE DAİR
ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkmenistan Hükümeti (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır),

Ticari ve ekonomik ilişkilerini eşitlik ve karşılıklı fayda esasında geliştirmek ve güçlendirmek isteği doğrultusunda,

İki ülkenin ticari ve ekonomik potansiyelinin etkin bir şekilde kullanılmasının, halklarının refahının artırılmasına olumlu yansıtacağı anlayışı ile,

İki ülke arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin ortak projelerin hayata geçirilmesi ve hizmetler sektöründe işbirliğinin güçlendirilmesi suretiyle daha da artırılmasının gerekliliğinin şuurunda olarak,

Dünya ekonomik sistemine entegrasyon sürecinde birbirlerini destekleme isteğiyle,

aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır.

MADDE 1

Taraflar ticari ve ekonomik işbirliğini, tarafların mevzuatları ve genel kabul gören uluslararası hukuk normları doğrultusunda gerçekleştireceklerdir.

MADDE 2

Taraflar mevcut imkanları ve milli mevzuatları çerçevesinde, ekonominin tüm alanlarında, karşılıklı fayda temelinde, uzun vadeli ve istikrarlı ticari ve ekonomik işbirliğinin gelişimi için gerekli önlemleri alacaklardır.

MADDE 3

Taraflar, uluslararası ticarete kabul gören ilkeler ve normlar ile milli mevzuatları çerçevesinde, karşılıklı fayda esasında, ticaret hacminin artırılmasına ve ürün çeşitlendirilmesine yönelik ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için uygun şartların oluşturulmasına yardımcı olacaklardır.

MADDE 4

Taraflar, ikili ticari ve ekonomik ilişkilerini geliştirmek amacıyla, bilgi değişimini kolaylaştıracak gerekli tedbirleri alacaklar, işadamları arasındaki temasları ve karşılıklı ziyaretleri teşvik edecekler ve her iki ülkede düzenlenen uluslararası sergi ve benzeri tanıtım faaliyetlerine katılımı destekleyeceklerdir.

MADDE 5

Taraflar, yürürlükteki milli mevzuatlarında ve uluslararası kabul gören kurallarda aksi öngörülmedikçe, taraf ülkelerden birinden diğerine veya üçüncü ülkelere yönelik mal taşımacılığında, herhangi bir kısıtlama uygulamayacaklardır.

MADDE 6

Taraflar, milli mevzuatlarına uygun olarak sergi ve benzeri tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak amacıyla geçici olarak ithal edilen mal ve teçhizatın, ticari bir işleme konu olmamaları şartıyla, gümrük vergi ve resimlerinden muaf tutulmasını kararlaştırmışlardır.

MADDE 7

Taraflar, uluslararası ticaret kurallarına ve milli mevzuatlarına uygun olarak, gerçek ve tüzel kişileri arasında işbu Anlaşma çerçevesinde imzalanan sözleşmelere dayalı mal ve hizmet ticareti ile ortak faaliyetleri kolaylaştıracaklardır.

MADDE 8

İşbu Anlaşma çerçevesinde iki ülke gerçek ve tüzel kişileri arasında çıkabilecek anlaşmazlıklar, imzalanan sözleşmeler, iki ülke milli mevzuatları ve uluslararası hukuk normları temelinde çözüme kavuşturulacaktır.

MADDE 9

İki ülke arasındaki mal ve hizmet ticaretinde para transferi ve ödemeler herhangi bir sınırlama olmaksızın, iki ülkenin milli kambiyo mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

MADDE 10

Taraflar ulusal mevzuatları çerçevesinde, yakıt ve enerji alanlarında ülke ekonomilerinin sözkonusu alanlarında ortak proje ve programları hazırlamak ve uygulamak dahil olmak üzere iki ülke arasındaki işbirliğinin geliştirilmesini destekleyeceklerdir.

MADDE 11

Taraflar, karşılıklı ekonomik ve ticari faaliyetlerin geliştirilmesinde bankacılığın önemini vurgulayarak, bankaları arasındaki işbirliğinin uluslararası bankacılık standartlarına uygun olarak geliştirilmesini teşvik edeceklerdir.

MADDE 12

Taraflar, işbu Anlaşma çerçevesinde ekonomik işbirliğinin geliştirilmesine yönelik tüm hususların "Ekonomik İşbirliğine Dair Hükümetlerarası Türk-Türkmen Komisyonu" tarafından yürütülmesini kararlaştırmışlardır.

MADDE 13

İşbu Anlaşma, Tarafların taraf oldukları uluslararası anlaşma ve sözleşmelerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini etkilemeyecektir.

MADDE 14

Tarafların karşılıklı olarak mutabık kalmaları halinde, işbu Anlaşma'da değişiklik ve ilaveler yapılabilecektir.

Sözkonusu değişiklik ve ilaveler, işbu Anlaşma'nın ayrılmaz parçası olan ayrı Protokoller ile tanzim edilecek ve işbu Anlaşma'nın 16. Maddesinde tespit edilen usullere göre yürürlüğe girecektir.

MADDE 15

İşbu Anlaşma'nın yorumlanması ya da uygulanmasına ilişkin olarak Taraflar arasında ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklar, ikili istişareler ve görüşmeler ile çözülecektir.

MADDE 16

İşbu Anlaşma, Anlaşma'nın yürürlüğe girişine dair iç prosedürlerin tamamlandığına ilişkin onay belgelerinin teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma, 5 (beş) yıl süreyle yürürlükte kalacak ve bu sürenin tamamlanmasından sonra birer yıllık dönemler itibariyle kendiliğinden uzayacaktır.

Taraflardan biri, diğer tarafa yazılı bildirimde bulunmak suretiyle işbu Anlaşmayı feshedebilecektir. Bu durumda Anlaşma, yazılı fesih ihbarının alındığı tarihten itibaren altı ay sonra yürürlükten kalkacaktır.

İşbu Anlaşma'nın yürürlükten kalkması, Anlaşma yürürlükte iken başlatılan sözleşme, proje ve programların uygulanmasını etkilemeyecektir.

*

*

*

İşbu Anlaşma 24 Mart 2008 tarihinde Ankara'da Türkçe ve Türkmençe dillerinde, her ikisi de eşit derecede geçerli olmak üzere ikişer asıl nüsha olarak hazırlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Kürşad Tüzmen

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

TÜRKMENİSTAN
HÜKÜMETİ ADINA

Hocamuhammet Muhammedov

Hocamuhammet MUHAMMEDOV
Başbakan Yardımcısı

